

NOTAT

Til: Landsstyret

Fra: Anne Hilde Thue (regnskapsansvarlig), Hege Fagerheim (nestleder) og Hilde Tretterud, (sekretariatsleder).

Dato: 5. september 2024

Privatkopieringsmidler for årene 2021, 2022 og 2023

NJ mottar statlige privatkopieringsmidler via Norwaco. Midlene skal tildeles individuelt, og for de siste årene skal midler tildeles nye grupper.

Norwaco beskriver privatkopieringsordningen slik:

Privatkopieringsmidler er en kompensasjon til rettighetshaverne for lovlig kopiering til privat bruk. Ordningen gjør at man som privatperson kan kopiere åndsverk og annet beskyttet materiale som f.eks. musikk, film, TV-innhold, lydbøker, tekst og visuelle verk gratis og dele med nære venner og familie. Retten er fastsatt i åndsverkloven for å sikre allmennhetens tilgang til kultur. Rettighetshaverne får økonomisk kompensasjon gjennom en årlig bevilgning over statsbudsjettet.

NJ har mottatt omkring 1,3-1,4 millioner kroner pr år siden 2019. Disse midlene er utbetalt til rettighetshavere i kringkasting (audio/audiovisuelle rettighetshavere).

Det kom nye regler fra 2019, som skulle gi nye grupper rettighetshavere innen litterære og visuelle verk, kompensasjon fra den samme potten. De nye gruppene NJ skal tildele er «nyheter, kommentar, avis, journalistikk», «reiseguiden» og «fotografi», der den største potten er til fotografi. Endringen ble ikke i sin helhet fanget opp av NJ, men ble oppdaget nå i 2024. Vi bør søke å få dette i orden i løpet av inneværende år.

Den juridiske vurderingen i sekretariatet at vi bør bruke 3-årsregelen for økonomiske krav. Det innebærer at vi fordeler midler mottatt for årene 2021, 2022 og 2023. Midlene er mottatt påfølgende kalenderår, slik at midler for 2023 først er mottatt nå i 2024.

Vederlagene for 2021-2023

Pottene for disse tre årene er på vel 700 000 kroner til «nyheter, kommentar, avis, journalistikk» og omkring 165 000 til «reiseguiden», mens den største potten er på 3 255 000 kroner til «fotografi». Av dette trekker vi 10 prosent adm.kostnader og 10 prosent til ikke-identifiserte rettighetshavere.

Tildeling til «fotografi»

For å komme raskt i gang, inngikk vi før sommeren en avtale med BONO om at de skulle tildele midler for 2023 til fotografi på NJs vegne. Bakgrunnen er at BONO har en nettportal og system for tildeling, og at de allerede gjør denne oppgaven for våre grupper på området «tegninger/illustrasjoner/kart».

For 2023 fikk vi vel 1,4 millioner kroner til fordeling på området. Av dette trekkes 10 prosent til administrasjon og 10 prosent til «ikke-identifiserte» rettighetshavere, som evt kommer med krav senere. Nå i høst er det gjort en foreløpig avtale om at BONO også skal lyse ut midlene for årene 2021 og 2022 og tildele disse på NJs vegne. Vi har mottatt vel 1,8 mill for disse to årene.

Tildeling til «nyheter, kommentar, avis, journalistikk» og «reiseguiden»

Disse to områdene planlegger vi å lyse ut og tildele selv i løpet av høsten. Midlene for 2023 er i behold og ubrukt, mens de mottatte midlene for 2022 og 2021 lå inne i tildelingen til audio/audiovisuelle rettighetshavere, og disse fikk dermed større tildelinger enn de skulle, mens rettighetshavere på de to områdene «nyheter, kommentar, avis, journalistikk» og «reiseguiden» ikke har fått privatkopieringsmidler.

Det gjenstår å identifisere hvilke kriterier vi kan benytte for å avgjøre hvilke rettighetshavere som skal ha midler på disse to områdene, og hvordan vi rent praktisk skal gjennomføre en utlysning og tildeling. Det er satt i gang arbeid på disse områdene.

Finansiering

Mottatte midler for 2023 deles ut i år. Vi vil benytte avsetninger gjort tidligere år, og et mindre vederlag tilbakeført fra utlandet fra i år, til sammen vel 600 000 kroner for å delfinansiere tildelinger for 2022 og 2021. Avhengig av hvor store summer som deles ut til fotografi, kan vi ha behov for å hente vel 1,3 millioner kroner fra Vederlagsfondet for å fullfinansiere tildelingene for disse to årene.

Vederlagsfondet hadde ved årsskiftet nesten 24,5 millioner kroner i fri kapital, samt at det nå står omkring 1,1 million kroner i ubrukte privatkopieringsvederlag mottatt fra utlandet.

Privatkopieringsmidler kommer nemlig også fra utenlandske rettighetshaverorganisasjoner via Norwaco, som vederlag for privatkopiering av norske programmer i andre land. Her har sekretariatet forholdt seg til landsstyrevedtak fra 2011 «Privatkopieringsvederlag: Fordelingsreglement og fordeling av vederlag fra utlandet». Dette vedtaket bestemte blant annet at «Vederlag fra utlandet fordeles i form av stipender til ansatte i etermedier for deltakelse på journalistfaglige konferanser. [...]. Framtidige vederlag fra utlandet fordeles på samme måte.» Denne gruppen er forfordelt gjennom tildelingene av privatkopieringsmidler fram til og med 2022 og sekretariatet vurderer det slik at det er riktig å bruke fra disse avsetningene til de gruppene vi skal dele ut til nå.

I møte med Norwaco i mai 2024, ble det stilt spørsmål ved at NJ ikke tildeler disse midlene individuelt, og dette er også noe sekretariatet vil se nærmere på, og evt komme tilbake med forslag om revidering av reglementet.

Vederlagsbudsjettet er satt opp med et underskudd på vel 8,5 millioner kroner i 2024, noe som ville redusere kapitalen til 16 millioner kroner. Pr 2. kvartal er det kostnadsført et underskudd på 3,7 millioner kroner, mens budsjettet underskudd pr da var på 6,7 millioner kroner. Vi får også større kabelvederlag enn budsjettet. Finansinntektene på fondet var pr 2. kvartal 680 000 kroner, mot en budsjettet inntekt på 200 000 kroner. Også i de to siste månedene har finansinntektene steget. Økonomien i vederlagsfondet i 2024 ser altså god ut.

Forslag til vedtak:

- **Vederlagsfondet kan belastes med inntil 1,35 millioner kroner til tildelinger for områdene «nyheter, kommentar, avis, journalistikk», «reiseguiden» og «fotografi» for årene 2021, 2022.**